יֵשׁ מִתְחִלַּת אֲכִילָה רִאשׁוֹנָה עַד סוֹף אֲכִילָה אַחֲרוֹנָה כְּדֵי אֲכִילַת פְּרָס, מִצְטָרְפִין, (ז) וְאִם לָאו, אֵין מִצְטָרְפִין: ד שִׁעוּר אֲכִילַת פְּרָס, (ח) [ח]יֵּשׁ אוֹמְרִים אַרְבַּע בֵּיצִים [ט]וְיֵשׁ אוֹמְרִים שָׁלֹשׁ בֵּיצִים (ט) (*)שׁוֹחֲקוֹת, רשב"א (תורת הבית ב"ד ש"א) קִרְבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָא. *) פְּרוּשׁ גְּדוֹלוֹת כְּאָדָם שֶׁפִּיו גָּדוֹל כְּשֶׁשּׁוֹחֵק. ל יוֹמָא דַף ע"ג (ע"ב) וְקִרְבִּי יוֹחָנָן. כ מִשְׁנָה שָׁם דַּף פ"א (ע"א). ל מֵימְרָא דְּרֵישׁ לָקִישׁ שָׁם (פ"ו). מ בְּרַיְיתָא שָׁם (פ"ו). נ מֵימְרָא דְּרַבָּא שָׁם *) (כָּךְ הִיא הַגִּרְסָא בְּכָל סִפְרֵי הָרַמְבַּ"ם (שם ה"י) שֶׁכְּיָדִינוּ וְאוּלַי טָעוּת הוּא שֶׁנָּפַל בְּסִפְרִים כִּי לֹא נִמְצָא חִלּוּק זֶה לֹא בַּגְּמָרָא וְלֹא בַּטּוּר וְלֹא בְּבֵית יוֹסֵף (דברי באר הגולה אלו שייכים לסעיף ד' על התיבות 'בארץ ישראל' (הגהות רש"ש, הגהות הגרי"ס, שד"ח מערכת יו"כ סי' ג אות יא)).

(יא) אֲבָל (ס) אִיסּוּרָא אִיכָּא בְּכָל שֶׁהוּא: ו * כ[כ]אֲכל אֲכָלִים (יב) שֶׁאֵינָם רְאוּיִים לַאֲכִילָה, [ל]אוֹ שֶׁאָכַל אֲכִילָה גַּסָּה, כְּגוֹן מִיָּד (יג) עַל אֲכִילָה שֶׁאָכַל (ג) עֶרֶב יוֹם הַכִּפּוּרִים (יד) עַד שֶׁקָּץ בְּמְזוֹנוֹ. (טו) פָּטוּר. הַגָּה: וְאִם אָכַל מַאֲכָלִים מֻבְשָׁמִים אוֹ מְחֻבָּלִים (טז) עַל אֲכִילָתוֹ, חַיָּב, דְּרָוְחָא לְבָסוֹמֵי (ד) שְׁכִיחָא (כל בו (ס"ו סט)). וְאָסוּר בְּיוֹם כִּפּוּר (יז) לְטָעֵם דָּבָר לְהַפְלִיט, (יח) אֶפִלּוּ עֲצֵי (ה) בְּשָׂמִים, וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן תקס"ז סָעִיף ג' בַּהַגָּה: ז מ[מ]אָכַל (יט) עֲלֵי קָנִים, פָּטוּר. וְלוּלְבֵי גְּפָנִים (כ) שֶׁלְּבְלְבוּ קֹדֶם רֹאשׁ הַשָּׁנָה, פָּטוּר, דְּעֵץ בְּעָלְמָא הֵם, וְאִם לִבְלְבוּ (בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל) (כא) מֵרֹאשׁ הַשָּׁנָה וְעַד יוֹם הַכִּפּוּרִים, חַיָּב: ח (כב) [נ]כָּס (פֵּרוּשׁ שֶׁכָּסַס וּפָצַע אוֹתָם בְּשִׁנָּיו) פִּלְפְּלֵי אוֹ זַנְגְּבִילָא, *)אִם

בַּאֵר הֵיטֵב

ה (ס) **אִיסּוּרָא.** מִדְּאוֹרַיְיתָא: ו (כ) **עֶרֶב יוֹם הַכִּפּוּרִים.** דְּאִם לֹא כֵּן הָאֵיךְ מִשְׂתַּחַת לְהַ אֲכִילָה גַּסָּה, דְּעַל כָּל פָּנִים חַיָּב לְמֵה שֶׁאָכַל תְּחִלָּה בְּאִסּוּר קֹדֶם שֶׁיָּבוֹא לִידֵי אֲכִילָה גַּסָּה, גַּם כֵּן בְּעֵינָן שֶׁיְּהֵא מִתְחִלַּת אֲכִילָתוֹ עַד סוֹפוֹ רַק כְּדֵי אֲכִילַת פְּרָס: (ז) **וְאִם לָאו.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר (ס) שֶׁשָּׁהָא בֵּאֲכִילָתוֹ יוֹתֵר מִשִּׁעוּר אֲכִילַת פְּרָס, אֵין מִצְטָרֵף תְּחִלַּת אֲכִילָה לְסוֹפָהּ לְהִתְחַיֵּב כָּרֵת: ד (ח) **יֵשׁ אוֹמְרִים כו' וְיֵשׁ אוֹמְרִים.** וּלְעִנְיַן הֲלָכָה, (ט) כָּל שֶׁהוּא בְּשֶׁל תּוֹרָה הֲלֵךְ אַחֲרֵי הַמַּחְמִיר וְכָל שֶׁהוּא בְּשֶׁל דִּבְרֵיהֶם הֲלֵךְ אַחֲרֵי הַמֵּקֵל: (ט) **שׁוֹחֲקוֹת.** כָּל בֵּיצָה (י) בְּמִלּוּי וּבְרָוַח וְלֹא בְּצִמְצוּם: ה (י) **הָא דִּבְעִינַן שִׁעוּר.** הַיְנוּ בֵּין לְעִנְיַן אֲכִילָה (יא) **אֲכָל אִיסּוּרָא אִיכָּא.** מִן (יב) **שֶׁאֵין רְאוּיִין לַאֲכִילָה.** הַיְנוּ (יג) דְּבָרִים מָרִים אוֹ נִבְאָשִׁים עַד שֶׁאֵינָם רְאוּיִים מֵחֲמַת זֶה לַאֲכִילָה כְּלָל. וּדְבָרִים (יד) רְאוּיִים לַאֲכִילָה רַק שֶׁהֵם אֲסוּרִים, כְּגוֹן חֵלֶב וּנְבֵלָה וּטְרֵפָה וְכֹהֲאֵי גַּוְנָא, בְּרַוַּאי חַיָּבִים עֲלֵיהֶם גַּם מֵחֲמַת יוֹם הַכִּפּוּרִים: (יג) **עַל אֲכִילָה שֶׁאָכַל.** דְּאִם לֹא כֵּן הָאֵיךְ מִשְׂתַּחַת לְהַ אֲכִילָה גַּסָּה, דְּעַל כָּל פָּנִים חַיָּב לְמֵה שֶׁאָכַל תְּחִלָּה בְּאִסּוּר קֹדֶם שֶׁיָּבוֹא לִידֵי אֲכִילָה גַּסָּה: (יד) **עַד שֶׁקָּץ בְּמְזוֹנוֹ.** שֶׁאוֹכֵל עַכְשָׁו, (טו) וּלְאַפּוּקֵי אִם אֵינוֹ קָץ וְרַק שֶׁהָיָה שָׁבֵעַ וְאֵינוֹ מִתְאַוֶּה לֶאֱכל וְאַף עַל פִּי כֵן הוּא מַרְגִּישׁ טַעַם כְּשֶׁאוֹכֵל, חַיָּב: (טו) **פָּטוּר.** דַּאֲכִילָה גַּסָּה לֹא שְׁמָהּ אֲכִילָה, (טז) וּמִכָּל מָקוֹם לְכַתְּחִלָּה יֵשׁ אִסּוּר בָּזֶה וְכֵן בָּאֳכָלִים שֶׁאֵינָם רְאוּיִים לַאֲכִילָה (יז) יֵשׁ אִסּוּר לְכַתְּחִלָּה מִדְּרַבָּנָן, (יח) וַאֲפִלּוּ בַּחֲצִי שִׁעוּר מֵהֶן גַּם כֵּן יֵשׁ לְזָהֵר לְכַתְּחִלָּה [פְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"ג)]: (טז) **עַל אֲכִילָתוֹ חַיָּב וְכו'.** וְהַבַּ"ח (ס"ד) כָּתַב דְּאִם אָכַל עַד שֶׁקָּץ בְּמְזוֹנוֹ, אֲפִלּוּ בָּזֶה פָּטוּר, אָכֵן בָּאֱמֶת הַכֹּל תָּלוּי לְפִי מַה שֶּׁהוּא מַרְגִּישׁ בְּנַפְשׁוֹ [כֵּן כָּתַב מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ג). וְרִצּוֹנוֹ לוֹמַר דְּבִמַּאֲכָל מֻתְבָּל כְּשֶׁהוּא אוֹכֵל אֲפִלּוּ אִם הָיָה מִתְּחִלָּה שָׂבֵעַ בְּיוֹתֵר אֵינוֹ קָץ בָּהּ וּבָזֶה מְיִירֵי הָרַמְ"א, וְאַף עַל פִּי כֵן אִם מַרְגִּישׁ בְּנַפְשׁוֹ שֶׁכּוֹאֵב לוֹ הָאֲכִילָה וְקָץ בָּהּ, פָּטוּר]: (יז) **לְטָעֵם דָּבָר לְהַפְלִיט.** אֲפִלּוּ (יט) פָּחוֹת מִכְּשִׁעוּר, (כ) וַאֲפִלּוּ אִם יוֹדֵעַ שֶׁיְּכוֹל לַעֲמֹד עַל עַצְמוֹ שֶׁלֹּא יִבְלַע כְּלוּם: (יח) **אֲפִלּוּ עֲצֵי בְּשָׂמִים.** שֶׁהוּא עֵץ בְּעָלְמָא, דְּמִכָּל מָקוֹם כְּשֶׁלּוֹעֲסוֹ מַרְגִּישׁ טַעַם. אֲבָל מֹתָר (כא) לְהָרִיחַ לְמַלְאוֹת מְנִין מֵאָה בְּרָכוֹת. וְכָל זְמַן שֶׁלֹּא הִסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִלְּהָרִיחַ, אָסוּר לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ דְּהָוֵי בְּרָכָה שֶׁאֵינָהּ צְרִיכָה, וְיֵשׁ אֲנָשִׁים שֶׁמְּרִיחִים בְּמִים הַמְרִיחִים (שֶׁקּוֹרִין שְׁפִירְטוּ"ז, אֲבָל כְּשֶׁאֵינוֹ מֵרִיחַ אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ עָלָיו כְּלָל) וְאֵין מְבָרְכִים עָלָיו כְּלָל, (כב) וְעוֹשִׂים אִסּוּר [חַיֵּי אָדָם (כלל קמה סל"ג)]: ז (יט) **עֲלֵי קָנִים.** יֵשׁ גּוֹרְסִין עֲלֵי גְּפָנִים, וְהַטַּעַם מִשּׁוּם (כג) דְּאֵינָם רְאוּיִים לַאֲכִילָה: (כ) **שֶׁלְּבְלְבוּ.** פֵּרוּשׁ שֶׁהֵנֵצוּ, וּכְדִמְתַרְגְּמִינַן 'וַיֹּצֵא פָּרַח וַיָּצֵץ צִיץ' (במדבר יז כג), וְאַפֵּיק לַבְלְבִין: (כא) **מֵרֹאשׁ הַשָּׁנָה עַד יוֹם הַכִּפּוּרִים וְכו'.** מִשּׁוּם דַּעְדַּעַן לַחִין וְרַכִּין הֵן וְרֹאוּיִין לֶאֳכִילָה: ח (כב) **כָּס פֵּרוּשׁ שֶׁכָּסַס וְכו'.** וּמַיְירֵי שֶׁבְּלָעָם, דְּאִי לָאו הָכִי אֲפִלּוּ רְטֻבִּים פָּטוּר, וּקְרָאָם בְּשֵׁם כְּסִיסָה (כד) מִשּׁוּם דִּפְלִפֵּל יָבֵשׁ אוֹ זַנְגְּבִיל (שָׁקוֹרִין

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בְּנַפְשׁוֹ. מִגֵּן אַבְרָהָם (סק"ג): (ה) **בְּשָׂמִים.** וּפְשׁוּט דְּמֻתָּר לְהָרִיחַ, וְטוֹב לַעֲשׂוֹת כֵּן לְמַלְאוֹת מִנְיַן מֵאָה בְּרָכוֹת, עֵיֵן שֶׁלְּ"ה (עמוד התשובה סי' לג). מִגֵּן אַבְרָהָם (סק"ד). וְעַיֵּן מִגֵּן אַבְרָהָם בְּסִימָן מ"ו סָעִיף קָטָן ח' מַה שֶּׁכָּתַב שָׁם, וְהַבַּאר הֵיטֵב אֲשֶׁר לְפָנַי כָּתַב, וּשְׁנֵי"ב טַאבָּ"ק אָסוּר נִרְאֶה לִי, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וּבְסִימָן תקנ"א סָעִיף קָטָן ל"ט כָּתַבְתִּי

אֶת הָאֹכֶל לְפֵרוּרִים קְטַנִּים וַאֲכָלָם וְעַל יְדֵי זֶה נִשְׁתַּהֶא בַּאֲכִילָתוֹ הַרְבֵּה, גַּם כֵּן בְּעֵינָן שֶׁיְּהֵא מִתְחִלַּת אֲכִילָתוֹ עַד סוֹפוֹ רַק כְּדֵי אֲכִילַת פְּרָס: (ז) **וְאִם לָאו.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר (ס) שֶׁשָּׁהָא בַּאֲכִילָתוֹ יוֹתֵר מִשִּׁעוּר אֲכִילַת פְּרָס, אֵין מִצְטָרֵף תְּחִלַּת אֲכִילָה לְסוֹפָהּ לְהִתְחַיֵּב כָּרֵת: ד (ח) **יֵשׁ אוֹמְרִים כו' וְיֵשׁ אוֹמְרִים.** וּלְעִנְיַן הֲלָכָה, (ט) כָּל שֶׁהוּא בְּשֶׁל תּוֹרָה הֲלֵךְ אַחֲרֵי הַמַּחְמִיר וְכָל שֶׁהוּא בְּשֶׁל דִּבְרֵיהֶם הֲלֵךְ אַחֲרֵי הַמֵּקֵל: **(ט) שׁוֹחֲקוֹת.** כָּל בֵּיצָה (י) בְּמִלּוּי וּבְרָוַח וְלֹא בְּצִמְצוּם: ה (י) **הָא דִּבְעִינַן שִׁעוּר.** הַיְנוּ בֵּין לְעִנְיַן אֲכִילָה (יא) **אֲכָל אִיסּוּרָא אִיכָּא.** מִן (יב) **שֶׁאֵין רְאוּיִין לַאֲכִילָה.** הַיְנוּ (יג) דְּבָרִים מָרִים אוֹ נִבְאָשִׁים עַד שֶׁאֵינָם רְאוּיִים מֵחֲמַת זֶה לַאֲכִילָה כְּלָל. וּדְבָרִים (יד) רְאוּיִים לַאֲכִילָה רַק שֶׁהֵם אֲסוּרִים, כְּגוֹן חֵלֶב וּנְבֵלָה וּטְרֵפָה וְכֹהֲאֵי גַּוְנָא, בְּרַוַּאי חַיָּבִים עֲלֵיהֶם גַּם מֵחֲמַת יוֹם הַכִּפּוּרִים: **(יג) עַל אֲכִילָה שֶׁאָכַל.** דְּאִם לֹא כֵּן הָאֵיךְ מִשְׂתַּחַת לְהַ אֲכִילָה גַּסָּה, דְּעַל כָּל פָּנִים חַיָּב לְמֵה שֶׁאָכַל תְּחִלָּה בְּאִסּוּר קֹדֶם שֶׁיָּבוֹא לִידֵי אֲכִילָה גַּסָּה: **(יד) עַד שֶׁקָּץ בְּמְזוֹנוֹ.** שֶׁאוֹכֵל עַכְשָׁו, (טו) וּלְאַפּוּקֵי אִם אֵינוֹ קָץ וְרַק שֶׁהָיָה שָׂבֵעַ וְאֵינוֹ מִתְאַוֶּה לֶאֱכל וְאַף עַל פִּי כֵן הוּא מַרְגִּישׁ טַעַם כְּשֶׁאוֹכֵל, חַיָּב: **(טו) פָּטוּר.** דַּאֲכִילָה גַּסָּה לֹא שְׁמָהּ אֲכִילָה, (טז) וּמִכָּל מָקוֹם לְכַתְּחִלָּה יֵשׁ אִסּוּר בָּזֶה וְכֵן בָּאֳכָלִים שֶׁאֵינָם רְאוּיִים לַאֲכִילָה (יז) יֵשׁ אִסּוּר לְכַתְּחִלָּה מִדְּרַבָּנָן, (יח) וַאֲפִלּוּ בַּחֲצִי שִׁעוּר מֵהֶן גַּם כֵּן יֵשׁ לְזָהֵר לְכַתְּחִלָּה [פְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"ג)]: **(טז) עַל אֲכִילָתוֹ חַיָּב וְכו'.** וְהַבַּ"ח (ס"ד) כָּתַב דְּאִם אָכַל עַד שֶׁקָּץ בְּמְזוֹנוֹ, אֲפִלּוּ בָּזֶה פָּטוּר, אָכֵן בָּאֱמֶת הַכֹּל תָּלוּי לְפִי מַה שֶּׁהוּא מַרְגִּישׁ בְּנַפְשׁוֹ [כֵּן כָּתַב מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ג). וְרִצּוֹנוֹ לוֹמַר דְּבִמַּאֲכָל מֻתְבָּל כְּשֶׁהוּא אוֹכֵל אֲפִלּוּ אִם הָיָה מִתְּחִלָּה שָׂבֵעַ בְּיוֹתֵר אֵינוֹ קָץ בָּהּ וּבָזֶה מְיִירֵי הָרַמְ"א, וְאַף עַל פִּי כֵן אִם מַרְגִּישׁ בְּנַפְשׁוֹ שֶׁכּוֹאֵב לוֹ הָאֲכִילָה וְקָץ בָּהּ, פָּטוּר]: **(יז) לְטָעֵם דָּבָר לְהַפְלִיט.** אֲפִלּוּ (יט) פָּחוֹת מִכְּשִׁעוּר, (כ) וַאֲפִלּוּ אִם יוֹדֵעַ שֶׁיְּכוֹל לַעֲמֹד עַל עַצְמוֹ שֶׁלֹּא יִבְלַע כְּלוּם: **(יח) אֲפִלּוּ עֲצֵי בְּשָׂמִים.** שֶׁהוּא עֵץ בְּעָלְמָא, דְּמִכָּל מָקוֹם כְּשֶׁלּוֹעֲסוֹ מַרְגִּישׁ טַעַם. אֲבָל מֻתָּר (כא) לְהָרִיחַ לְמַלְאוֹת מִנְיַן מֵאָה בְּרָכוֹת. וְכָל זְמַן שֶׁלֹּא הִסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִלְּהָרִיחַ, אָסוּר לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ דְּהָוֵי בְּרָכָה שֶׁאֵינָהּ צְרִיכָה, וְיֵשׁ אֲנָשִׁים שֶׁמְּרִיחִים בְּמִים הַמְרִיחִים (שֶׁקּוֹרִין שְׁפִירְטוּ"ז, אֲבָל כְּשֶׁאֵינוֹ מֵרִיחַ אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ עָלָיו כְּלָל) וְאֵין מְבָרְכִים עָלָיו כְּלָל, (כב) וְעוֹשִׂים אִסּוּר [חַיֵּי אָדָם (כלל קמה סל"ג)]: **ז (יט) עֲלֵי קָנִים.** יֵשׁ גּוֹרְסִין עֲלֵי גְּפָנִים, וְהַטַּעַם מִשּׁוּם (כג) דְּאֵינָם רְאוּיִים לַאֲכִילָה: **(כ) שֶׁלְּבְלְבוּ.** פֵּרוּשׁ שֶׁהֵנֵצוּ, וּכְדִמְתַרְגְּמִינַן 'וַיֹּצֵא פָּרַח וַיָּצֵץ צִיץ' (במדבר יז כג), וְאַפֵּיק לַבְלְבִין: **(כא) מֵרֹאשׁ הַשָּׁנָה עַד יוֹם הַכִּפּוּרִים וְכו'.** מִשּׁוּם דַּעְדַּעַן לַחִין וְרַכִּין הֵן וְרֹאוּיִין לֶאֳכִילָה: **ח (כב) כָּס פֵּרוּשׁ שֶׁכָּסַס וְכו'.** וּמַיְירֵי שֶׁבְּלָעָם, דְּאִי לָאו הָכִי אֲפִלּוּ רְטֻבִּים פָּטוּר, וּקְרָאָם בְּשֵׁם כְּסִיסָה (כד) מִשּׁוּם דִּפְלִפֵּל יָבֵשׁ אוֹ זַנְגְּבִיל (שָׁקוֹרִין

בְּאוּר הֲלָכָה

בָּעֵינַן לְאָתוּבֵיהּ דַּעְתֵּיהּ וּבְצִיר מִשְׁעוּר לָא מְיַיתְבִי דַּעְתֵּיהּ, וְכֵן מָצָאתִי לְמֵאמַר מְרֻבֶּה (סק"ב), וְכָתַב לְגַמְגֵּם עַל לְשׁוֹן הַב"ח (ס"א) דְּמִשְׁמַע מִינֵּיהּ בְּהֶפֶךְ, אֶלָּא דְּאֵינוֹ מֵישָׁב לְפִי זֶה קָצָת, דְּנִקַּט תֵּנָא שִׁיעוּרָא דַּאֲכִילָה בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים בְּכֻכְּוּתָבֶת וְכוּתֶבֶת עַצְמָהּ אֵינָהּ בְּכָלָל, אֲמְנָם אַחַר כָּךְ מָצָאתִי בְּשֶׁבֶת סוֹף פֶּרֶק נוֹטֵל בְּרֵי"ף שָׁם (נט:) בְּפֵרוּשׁ קַמָּא דְּיֵשׁ תְּמָרִים רַכִּים שֶׁנֶּאֱכָלִים עִם הַגַּרְעִינִים וְהֵיְינוּ אֲפִלּוּ לְאָדָם, וְאֵכֶן לַפֵּרוּשׁ הַשֵּׁנִי אֵינָם נֶאֱכָלִים רַק לִבְהֵמָה]. וְעַיֵּן בְּפֶרֶק י"א דְּתְרוּמוֹת בְּפֵרוּשׁ הַמִּשְׁנָה לְהָרַמְבַּ"ם בְּמִשְׁנָה ה', וְצָרִיךְ עִיּוּן:

ו * אֲכַל אֲכָלִים שֶׁאֵינָם רְאוּיִים לַאֲכִילָה. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק יב). **וְדַע דְּפְשׁוּט בְּאוֹכֵל מַאֲכָלִים שְׁרָאוּיִים רַק לִבְהֵמָה גַּם כֵּן פָּטוּר, וְכֵן מוּכָּח בְּרַמְבַּ"ם** בְּפֶרֶק ב' מִמַּשְׁבִּיתַת עָשׂוֹר (ה"א) שֶׁכָּתַב גַּבֵּי הָאוֹכֵל כְּכוּתֶבֶת, מַאֲכָלִים הָרְאוּיִין לְאָדָם, וְכֵן כָּתַב (ה"ה) בָּאֳכָלִין שֶׁאֵינָן רְאוּיִין עַיֵּן שָׁם. **וּמַה שֶּׁכָּתַב עַשָּׂבִים הַמָּרִים בָּא לְאַפּוֹקֵי עֲשָׂבִים טוֹבִים הָרְאוּיִין לְמַאֲכַל אָדָם. וּלְעִנְיַן בָּשָׂר חַי, לְכְאוֹרָה פְּשׁוּט שֶׁחַיָּב שֵׁשׁ בְּנֵי אָדָם אוֹכְלִים אוֹתוֹ,** וְכֵן מִבֹּאר בְּסוֹגְיָין (פ:) דְּקָאָמַר אָכַל אוּמְצָא בְּמִלְחָא מִצְטָרֵף, וְאוּמְצָא הֵיְינוּ בָּשָׂר חַי, וְכֵן מָצָאתִי לְרַבֵּנוּ מָנוֹחַ (שם ה"ז) **אֶלָּא אוֹתָם שֶׁהֵם רְאוּיִין לַאֲכִילַת אָדָם קֹדֶם בִּשּׁוּלָם:** ח **(כד)** רַשׁ"י שָׁם (ד"ה חצי) כְּרַבִּי שִׁמְעוֹן מִשְׁנָה עֲרוּכִין פ"ב (ע"ב). ט רַמְ"ם שָׁם (פרק ב ה"ד) וְהָרַשְׁבָּ"א (תורת הבית ב"ד ש"א) קִרְבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָא. *) פֵּרוּשׁ גְּדוֹלוֹת כְּאָדָם שֶׁפִּיו גָּדוֹל כְּשֶׁשּׁוֹחֵק. י יוֹמָא דַף ע"ג (ע"ב) וְקִרְבִּי יוֹחָנָן. כ מִשְׁנָה שָׁם דַּף פ"א (ע"א). ל מֵימְרָא דְּרֵישׁ לָקִישׁ שָׁם (פ"ו). מ בְּרַיְיתָא שָׁם (פ"ו). נ מֵימְרָא דְּרַבָּא שָׁם *) (כָּךְ הִיא הַגִּרְסָא בְּכָל סִפְרֵי הָרַמְבַּ"ם (שם ה"י) שֶׁכְּיָדִינוּ וְאוּלַי טָעוּת הוּא שֶׁנָּפַל בְּסִפְרִים כִּי לֹא נִמְצָא חִלּוּק זֶה לֹא בַּגְּמָרָא וְלֹא בַּטּוּר וְלֹא בְּבֵית יוֹסֵף (דברי באר הגולה אלו שייכים לסעיף ד' על התיבות 'בארץ ישראל' (הגהות רש"ש, הגהות הגרי"ס, שד"ח מערכת יו"כ סי' ג אות יא)).

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ס) וּכְמוֹ דְּקַיְימָא לַן בְּכָל מָקוֹם לְעִנְיַן שִׁעוּר כְּזַיִת. וְאַף עַל גַּב דְּשִׁיעוּרָא דְּיוֹם הַכִּפּוּרִים גָּדוֹל טְפֵי, מִכָּל מָקוֹם שִׁעוּרוֹ חֲכָמִים דִּגְמִ בָּזֶה לֹא מִיְּיתְבָא דַּעְתֵּיהּ בְּיוֹתֵר מִשִּׁעוּר דַּאֲכִילַת פְּרָס: ד (ע) הַגְּרַ"ז (סס"ז) וּמַשָּׂה אֶפְרַיִם (ס"ג). וְעַיֵּן פְּרִי חָדָשׁ: ה (י) הַגְּרַ"ז (ס"ד): (יא) פּוֹסְקִים: (יב) רַמְבַּ"ם (פרק ב' ה"ח) וּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים: (יג) רַמְבַּ"ם וְטוּר וּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים: (יד) רַמְבַּ"ם (שם ה"ב) וְטוּר וּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים: (טו) תּוֹסְפוֹת פְּסָחִים ק"ז (ע"ב ד"ה דילמא) בְּשֵׁם רַבֵּנוּ תָּם, וְכֵן מְשֻׁמָּעוּת הָרַ"ן שָׁם (כג. ד"ה דילמא) בְּמַה שֶּׁכָּתַב שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לֶאֱכל תָּחֹר מִכָּן אֶלָּא בְּקֹשִׁי, עַיֵּן שָׁם [וּמַה שֶּׁפֵּרֵשׁ בּוֹ הַב"ח (שם) אֵינוֹ מְכֻרָּח]. וְכֵן כָּתַב רַשׁ"י בְּבָבָא קַמָּא דַּף ק"י (ע"א ד"ה אכילה) דַּאֲכִילָה גַּסָּה הוּא כְּשֶׁנִּפְשׁוֹ קָצָה בָּהּ [וּפֵרוּשׁוֹ בְּיוֹמָא (פ: ד"ה אכילה) אֵינוֹ מְכֻרָּח שֶׁסּוֹתֵר לָזֶה], וְכֵן הוּא לְשׁוֹן הָרַמְבַּ"ם (שם ה"ז) כְּהַמְחַבֵּר, וְכֵן הִסְכִּים הָרֹא"ש בְּתוֹסְפוֹתָיו בְּהוֹרָיוֹת דַּף י' עַמּוּד ב' (ד"ה ואחד), וְכֵן כָּתַב בְּסֵפֶר הַמְּאִירִי בְּיוֹמָא (שם ד"ה כשם) עַיֵּן שָׁם, וְכֵן מָצָאתִי שֶׁפֵּרֵשׁ הָרַ"ח בְּיוֹמָא שָׁם, וְגַם לְהַנַּי תְּרוּצֵי אַחֲרִינֵי שְׁנִזְכַּר בְּתוֹסְפוֹת גַּם כֵּן אֶפְשָׁר לוֹמַר דִּסְבִירָא לְהוּ דַּאֲכִילָה גַּסָּה הֵיְינוּ דַּוְקָא כְּשֶׁקָּץ בָּהּ, אֲבָל אִם לֹא נִיחָא לְהוּ לוֹמַר דְּיֵשׁ עוֹד מִין אֲכִילָה גַּסָּה, עַיֵּן שָׁם בְּתוֹסְפוֹת. וְעַיֵּן בְּפֵרוּשׁ חָדָשׁ שֶׁהָבָה

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת יוֹם הַכִּפּוּרִים סִימָן תריב תריג

הֵם יְבֵשִׁים, פָּטוּר דִּלֹא חָזוּ לַאֲכִילָה, וְאִם הֵם רְטֻבִּים, חַיָּב: **ט** [ס]הַשּׁוֹתֶה בְּיוֹם כִּפּוּר (כג) מְלֹא לֻגְמָיו (פְּרוּשׁ מְלֹא פִּיו), חַיָּב. [ע]וּמְשַׁעֲרִים בְּכָל אָדָם (כד) לְפִי מַה שֶּׁהוּא, הַגָּדוֹל לְפִי גָּדְלוֹ וְהַקָּטָן לְפִי קָטְנוֹ. (כה) [פ]וְלֹא מְלֹא לֻגְמָיו מַמָּשׁ, אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיְּסַלְקֵנּוּ לְצַד אֶחָד בְּפִיו וְיֵרָאֶה [*] כְּמְלֹא לֻגְמָיו, (כו) [צ]וְהוּא פָּחוֹת מֵרְבִיעִית (כז) בְּאָדָם בֵּינוֹנִי. [ק]וְכָל הַמַּשְׁקִים מִצְטָרְפִים לִכְשִׁעוּר. הַגָּהּ: שְׁתָה מַשְׁקִין שֶׁאֵינָן רְאוּיִין לִשְׁתִיָּה, (כח) כְּגוֹן צִיר אוֹ מוּרְיָס (ו) (כט) וְחֹמֶץ חַי, פָּטוּר, אֲבָל חֹמֶץ מְזוּג, (ל) חַיָּב (טור): **י** שָׁתָה מְעַט וְחָזַר וְשָׁתָה, * אִם יֵשׁ מִתְּחִלַּת שְׁתִיָּה רִאשׁוֹנָה עַד סוֹף שְׁתִיָּה אַחֲרוֹנָה [ר]כְּדֵי שְׁתִיַּת רְבִיעִית, מִצְטָרְפִין לִכְשִׁעוּר, וְאִם לָאו, אֵין מִצְטָרְפִין. (לא) [ש]וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁשִּׁעוּר צָרוּף הַשְׁתִיּוֹת כְּדֵי אֲכִילַת פְּרָס, כְּמוֹ צָרוּף אֲכִילוֹת: הַגָּהּ: מַתָּר (ז) [ז] לָגַע בְּיוֹם כִּפּוּר בָּאֳכָלִין וּמַשְׁקִין וְלִקְטָנִים, (לב) וְלֹא חָיְשִׁינַן שֶׁיֹּאכַל אוֹ יִשְׁתֶּה אִם יִגַּע (תרומת הדשן סימן קמ"ז):

ס מִשְׁנָה שָׁם ע"א [עג.].
ע מִשְׁנָה י"א פֶּרֶק י"ד דְּכֵלִים. פ מֵימְרָא דִּשְׁמוּאֵל יוֹמָא שָׁם (פ.).
צ שָׁם בַּגְּמָרָא. ק שָׁם בַּמִּשְׁנָה (עג.). ר רַמְב"ם שָׁם (ה"ד) מֵהַתּוֹסְפְתָּא (שם). ש טוּר בְּשֵׁם הָרַאֲבַ"ד מִבְּרַיְיתָא דִּכְרִיתוּת י"ג (ע"א).

א מִשְׁנָה יוֹמָא ע"ג (ע"ב). ב מִמַּשְׁמָעוּת הַגְּמָרָא שָׁם ע"ח (ע"א) וּבְפָסְחִים נ"ד (ע"ב). ג בְּרַיְיתָא יוֹמָא ע"ז (ע"ב). ד הַגָּהוֹת מֵיימוֹנִי מֵהַתּוֹסְפְתָּא (פ"ד ה"ו ע"פ כת"י). ה רוֹקֵחַ (סי' רי"ז).

תריג אִסּוּר רְחִיצָה בְּיוֹם כִּפּוּר. וּבוֹ י"ב סְעִיפִים:

א [א]אָסוּר לִרְחֹץ בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים [ב]בֵּין בְּחַמִּין בֵּין בְּצוֹנֵן, וַאֲפִלּוּ לְהוֹשִׁיט אֶצְבָּעוֹ בַּמַּיִם אָסוּר. [ג]וְאִם הָיוּ יָדָיו אוֹ [ד]רַגְלָיו אוֹ שְׁאָר גּוּפוֹ מְלֻכְלָכִים בְּטִיט אוֹ (ף) בְּצוֹאָה, [ה]אוֹ שָׁנָטַף דָּם מֵחָטְמוֹ, (א) מֻתָּר

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ט [בשו"ע] כְּמְלֹא לֻגְמָיו וְהוּא פָּחוֹת מֵרְבִיעִית. וְכָתַב בְּדַרְגּוֹל מֵרְכָּבָה שֶׁעַל כָּל פָּנִים הוּא יוֹתֵר מֵחֲצִי רְבִיעִית וְעַיֵּן סִימָן ק"צ (ס"ג) וְסִימָן רע"א (ס"ג): **י** (ז) [ז] לָגַע. עַיֵּן בְּאֵר הַיֵּטֵב. וְעַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו) דְּמִיְּתֵי רְאָיָה מִיּוֹמָא (יד.), וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ו). וְעַיֵּן בְּשוּ"ת הַר הַבָּרְמֶל סִימָן כ"א שֶׁתְּמַהּ עַל הַמָּגֵן אַבְרָהָם בָּזֶה וְכָתַב לְצַדֵּד דְּכָל שֶׁאֶפְשָׁר לוֹ שֶׁלֹּא לַעֲסֹק בְּדָבָר הָאָסוּר לְאָכְלוֹ שַׁיֵּשׁ לוֹמַר שֶׁחַיָּב לְהַרְחִיק עַצְמוֹ וְיֵשׁ לָאֲסֹר לָגַע בְּאָכְלִין עַיֵּן שָׁם. וְכָתַב בְּדָבָר שְׁמוּאֵל סִימָן צ"ח שֶׁהַמּוֹהֲלִים שְׁנוֹהֲגִים לַעֲשׂוֹת הַמְּצִיצָה בְּיַיִן, אַז בִּימֵי הַתַּעֲנִית אֵין לָהֶם לַעֲשׂוֹת בְּזִלּוּף בְּפֶה רַק בְּיָד אוֹ בְּמוֹךְ מִבְּלֵי אֲמְצָעוּת הַפֶּה וּמִכָּל שֶׁכֵּן בְּחִשְּׁעָה בְּאָב וְיוֹם כִּפּוּר עַיֵּן שָׁם, וְכֵן כָּתַב בְּאֵלִיָּה רַבָּה סִימָן תרכ"ו [תרכ"א] (סק"ד) בְּשֵׁם קְצוֹר שָׁלָ"ה עַיֵּן שָׁם, וְנִרְאֶה דְּבְיוֹם הַכִּפּוּרִים אֵין לַעֲשׂוֹת בְּמוֹךְ מִשּׁוּם חֲשַׁשׁ סְחִיטָה וְיִזָּלֵף בְּיָד לְבַד. וְעַיֵּן בְּדַרְגּוֹל מֵרְכָּבָה שֶׁכָּתַב שֶׁרְאִיַּת הַמָּגֵן אַבְרָהָם מֵהַחֲלוֹת הוּא מֵהִירוּשַׁלְמִי (פסחים פ"ד ה"ד) וְלָכֵן צָרִיךְ לְקַבֵּל בְּאֵימָה דִּבְרֵי הִירוּשַׁלְמִי, עַיֵּן שָׁם בָּזֶה:

בֵּאוּר הֲלָכָה

שֶׁהָעָתִיק בָּזֶה פֵּרוּשׁ רַשִׁ"י (שבת קמ. ד"ה אומצא) דְּאוּמְצָא הוּא בָּשָׂר חַי (וּלְפָנֵינוּ בְּרַשִׁ"י שָׁם לא נִמְצָא). אֶלָּא דְּתָמוּהַּ קָצַת מַה שֶּׁהָרַמְבַּ"ם הֶעְתִּיק אֲכָל בְּשַׂר צָלִי בְּמֶלַח, וְלִכְאוֹרָה מִשְּׁמַע מִזֶּה דְּבָשָׂר חַי לָא הֲוֵי אֲכִילָא, אֶלָּא דְּבֶאֱמֶת אִי אֶפְשָׁר לוֹמַר כֵּן מִסּוּגְיָא דְּשַׁבָּת דַּף קכ"ח (ע"א), וְהֶעְתִּיקוֹ הָרַמְבַּ"ם פֶּרֶק כ"ו מֵהִלְכוֹת שַׁבָּת (הט"ז) וּבְשֻׁלְחָן עָרוּךְ סִימָן ש"ח עַיֵּן שָׁם בְּסָעִיף ל"א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קכה) וּבְבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה דחזי), וְעַיֵּן בְּפֵרוּשׁ ר"ח בְּשַׁבָּת שָׁם בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל אוּמְצָא, וְצָרִיךְ עִיּוּן:

י * **אִם יֵשׁ מִתְּחִלַּת שְׁתִיָּה רִאשׁוֹנָה וְכוּ'. מוּכָח מִזֶּה דְּמַה שֶּׁשָּׁהָה בִּשְׁעַת הַשְׁתִיָּה הוּא בִּכְלַל הַשִּׁעוּר,** וְאֵין צָרִיךְ שֶׁיִּשְׁהֶא שִׁעוּר שְׁתִּית רְבִיעִית בֵּין שְׁתִיָּה לִשְׁתִיָּה אֶלָּא כָּל שֶׁשָּׁהָא בֵּין הַשְׁתִיּוֹת וְהַשְׁהִיּוֹת יוֹתֵר מֵרְבִיעִית פָּטוּר [מַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק"ח) עַיֵּן שָׁם]. **וְדִין זֶה הוּא אֲפִלּוּ לֹא הִפְסִיק כְּלָל אֶלָּא שֶׁשָּׁתָה מְעַט מְעַט עַד שֶׁשָּׁהָא עַל יְדֵי זֶה יוֹתֵר מִשְּׁתִית רְבִיעִית, פָּטוּר:**

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

אִינְגְּבָע"ר) הוּא דָּבָר שֶׁאֵין דַּרְכָּן לֶאֱכֹל, וְלָכֵן פָּטוּר. וְכָל פָּטוּר דְּאִיתְמַר הָכָא (כה) פָּטוּר אֲבָל אָסוּר: **ט** (כג) **מְלֹא לֻגְמָיו.** דְּקִים לְהוּ לְרַבָּנָן דְּכִשְׁעוּר זֶה מִתְיַשֵּׁב דַּעְתּוֹ שֶׁל אָדָם וְאָזֵל מִמֶּנּוּ הָעִנּוּי: **(כד) לְפִי מַה שֶּׁהוּא.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּכָאן אֵין הַשִּׁעוּר שָׁוֶה לְכָל אָדָם כְּמוֹ בַּאֲכִילָה בְּסָעִיף א', מִשּׁוּם דִּלְעִנְיַן שְׁתִיָּה (כו) קִים לְהוּ לַחֲכָמִים דִּלֹא מְיַתְּבָא דַּעְתֵּיהּ שֶׁל אָדָם אֶלָּא בִּמְלֹא לֻגְמָיו דִּידֵיהּ: **(כה) וְלֹא מְלֹא לֻגְמָיו מַמָּשׁ.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּלֹא בָּעֵינַן שֶׁיְּהֵא שְׁנֵי הַלְּחָיַיִם מְלֵאִין מַשְׁקֶה, אֶלָּא דַּי (כז) שֶׁיְּהֵא אֶחָד מָלֵא וּבוֹלֵט, אֶלָּא שֶׁאָז יִרְאֶה מְמֻלָּא כְּאִלּוּ שְׁנֵיהֶם מְלֵאִין: **(כו) וְהוּא פָּחוֹת וְכוּ'.** מַשְׁמַע דְּהוּא (כמ) קָרוֹב לִרְבִיעִית, אֲמָנָם בִּסִימָן רע"א סָעִיף י"ג כָּתַב דְּהוּא רֻבּוֹ שֶׁל רְבִיעִית, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה שָׁם (ד"ה והוא): **(כז) בְּאָדָם בֵּינוֹנִי.** (כט) בִּרְבִיעִית אוֹ יוֹתֵר מֵרְבִיעִית, כְּגוֹן בְּאָדָם גָּדוֹל בְּיוֹתֵר. וּלְהֵפֶךְ בְּאָדָם קָטָן דְּמִלֹּא לֻגְמָיו דִּידֵיהּ הוּא פָּחוֹת מֵרֹב רְבִיעִית גַּם כֵּן חַיָּב, כֵּיוָן דְּמִיְּחַב דַּעְתֵּיהּ עַל יְדֵי זֶה: **(כח) כְּגוֹן צִיר.** הוּא (ל) מַה שֶּׁשּׁוֹתִין מִן הַדָּג כְּשֶׁשּׁוֹרִין אוֹתוֹ בְּמֶלַח. וּמוּרְיָס הוּא (לא) שֶׁמֶן הַיּוֹצֵא מִן הַדָּגִים: **(כט) וְחֹמֶץ חַי.** וַדַּוְקָא שֶׁמְּבַעְבְּעִין כְּשֶׁמַּשְׁלִיכִין אוֹתוֹ עַל הָאָרֶץ דְּאָז אֵינוֹ רָאוּי לִשְׁתִיָּה, וּפָטוּר אֲפִלּוּ (לב) שָׁתָה הַרְבֵּה יוֹתֵר מִכְּשִׁעוּר, דְּכֵיוָן שֶׁהוּא חֹמֶץ חָזָק טְפֵי מִדַּיְקוֹ. (לג) [א]וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּכָשֶׁשָּׁתָה הַרְבֵּה חַיָּב, מִשּׁוּם דְּאָז שׁוֹבֵר רַעֲבוֹנוֹ וְהַתּוֹרָה אָמְרָה 'אֲשֶׁר לֹא תַעֲנֶה' (ויקרא כג כט). אֲבָל אָסוּר לְכַלֵּי עָלְמָא אֲפִלּוּ (לד) בְּפוּרְתָא: **(ל) חַיָּב.** דְּרָאוּי הוּא לִשְׁתִיָּה: **י** **(לא) וְיֵשׁ אוֹמְרִים.** מִלְּשׁוֹן הַמְחַבֵּר מַשְׁמַע דְּהָעָקָר כְּדַעָה א' אֲבָל הַפְּרִי חָדָשׁ וְהַגְּרִ"א כָּתְבוּ [ב]דְּהָעָקָר כַּדַּעָה הַשֵּׁנִית: **(לב) וְלֹא חָיְשִׁינַן וְכוּ'.** וְלֹא דָּמֵי לְחָמֵץ בְּפֶסַח שֶׁאָסוּר לִגַּע בּוֹ מִשּׁוּם שֶׁמָּא יָבֹא לְאָכְלוֹ כִּדְמוּכָח לְעֵיל בְּסִימָן תמ"ו סָעִיף ג', מִשּׁוּם שֶׁבְּפֶסַח הוּא אוֹכֵל שְׁאָר דְּבָרִים לְכָךְ חָיְשִׁינַן שֶׁיֹּאכַל גַּם אֶת זֶה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים דְּבָדִיל מִכָּל דָּבָר אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה וְעוֹד דְּאֵימַת יוֹם הַדִּין עָלָיו, לְכָךְ לֹא חָיְשִׁינַן שֶׁיִּשְׁכַּח. וַאֲפִלּוּ אִם הַתִּינוֹק יָכוֹל לִטְלוֹ בְּעַצְמוֹ (לה) גַּם כֵּן אֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה:

א (א) מֻתָּר לְרָחְצָם וְכוּ'. וּמִכָּל מָקוֹם צָרִיךְ (ף) לְזָהֵר שֶׁלֹּא יִרְחַץ אֶלָּא מָקוֹם הַמֻּתָּנָּף. (ג) וְאִם גּוּפוֹ מְלֻכְלָךְ בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת וְהוּא טָרַח לִרְחֹץ

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(כה) הָרַמְבַּ"ם (שם פ"א ה"ב) וְעִטּוּר (ח"ב) וְשִׁבֻּלֵי הַלֶּקֶט (סי' שי"ב) וְכֵן מַשְׁמָעוּת הַמְּאִירִי (פא: ד"ה מזג) וְכֵן הִסְכִּים בְּפֶרִי חָדָשׁ (סי"ז) וּדְלֹא כַּאֲבִי הָעֶזְרִי (ראבי"ה סי' תתסא): **ט (כו)** גְּמָרָא (פ:): **(מ)** פֵּרוּשׁ הַמִּשְׁנָה לְהָרַ"מ (מ"א), **וּמְבֹאָר בִּגְמָרָא** (פ.). **דְּבָעֵינַן מְלֹא לֻגְמָיו בְּרוּחַ: (מא)** וְכֵן כָּתַב **בְּפֶרִי חָדָשׁ דְּהוּא פָּחוֹת מֵרְבִיעִית מַשְׁהוּ.** וְעַיֵּן בְּשֻׁלְחָן תְּשׁוּבָה בְּשֵׁם דָּגוּל מֵרְבָּבָה: **(מב)** בְּפֵרוּשׁ הַמִּשְׁנָה (מ"ב): **(מג)** עָרוּךְ (ערך מריס): **(מד)** הָרַמְבַּ"ם (שם פרק ב ה"ח) וְהַמְּאִירִי (פא: ד"ה מזג) וְהַשּׁוּר (ח"ב) וְכֵן פָּסַק הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ה): **(מה)** רַבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב ז ח"ב) וְכֵן דַּעַת הָרַבֵּנוּ יוֹנָה (ברכות כח: ד"ה על החומץ) וְהוּבָא בְּסִימָן ר"ד בְּבֵית יוֹסֵף (סי' רד ד"ה ומ"ש ועל החומץ) **וְכָתַב הַגְּרָ"א** (בביאורו כאן) **דְּכֵן עִקַּר.** אַחַר כָּךְ מָצָאתִי בְּרִי"ף גִּיאוּת שֶׁדַּעְתּוֹ גַּם כֵּן כְּרַבֵּנוּ יְרוּחָם לְעִנְיַן חֹמֶץ הַרְבֵּה: **(מו)** גְּמָרָא (פא:): **י (מז)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו) וְעַיֵּן [וּמַה שֶּׁהֵבִיא הַמָּגֵן אַבְרָהָם לְבַסּוֹף מֵהִירוּשַׁלְמִי (פסחים פ"ד ה"ד) כְּבָר תֵּרְצוּ הַגְּרָ"א] וּפְרִי חָדָשׁ וְהַגְּרָ"א וְעוֹד שְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים:
א (מח) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"א) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(נ)** מַטֵּה אֶפְרַיִם (ס"א):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבשו"ע הרב (סי"ד) כתב שפטור מכרת אע"פ ששותה הרבה, אבל מכין אותו מכות מרדות. **ב]** ובשו"ע הרב (סט"ו) כתב להחמיר כן רק לכתחילה [כדעת השו"ע (סי' תריח ס"ח), וכ"כ בסימן תרי"ח (סי"ד)].

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah